

Aan: de leden van het ontwikkelteam Mens & Maatschappij Curriculum.nu

Utrecht, 24 april 2018

Geachte leden van het ontwikkelteam Mens & Maatschappij,

Als betrokken vakverenigingen bij het ontwikkelteam Mens & Maatschappij hebben we de conceptvisie en het procesverslag met belangstelling gelezen. U zult van elk van onze verenigingen een reactie op uw eerste tussenproduct ontvangen. In deze brief willen we daarnaast een gezamenlijke zorg onder uw aandacht brengen.

We waren verheugd te lezen dat u net als wij van mening bent dat de afzonderlijke vakken aardrijkskunde, geschiedenis, bedrijfseconomie, economie, filosofie, maatschappijleer, maatschappijkunde en maatschappijwetenschappen verschillende perspectieven op de samenleving vertegenwoordigen. Leerlingen leren de wereld beter begrijpen door vanuit al die perspectieven naar maatschappelijke verschijnselen en ontwikkelingen te kijken.

Tegelijkertijd zijn we bezorgd, omdat de weg die u lijkt in te slaan niet in overeenstemming is met de uitgangspunten die door regering en Tweede Kamer zijn gekozen. Eind december 2016 liet het kabinet weten dat “de door het Platform Onderwijs2032 voorgestelde ordeningsprincipe voor de kennisdomeinen” wordt losgelaten. In april 2017 werd in de Tweede Kamer de motie van de leden Bisschop en Bruins aangenomen waarin expliciet werd vastgelegd dat bij de herziening van het curriculum niet alleen voor Nederlands, Engels en rekenen/wiskunde, maar ook voor de andere vakken zou worden aangesloten bij de huidige praktijk in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. De motie verzoekt de regering de bestaande vakken en kennisgebieden die herkenbaar aanwezig zijn in zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs, als uitgangspunt te kiezen. Staatssecretaris Dekker heeft in zijn brief van 7 juli 2017 toegezegd onder andere deze motie in acht te nemen.

Uit de conceptvisie en het procesverslag blijkt dat u de bestaande vakken en de huidige praktijk in basis- en voortgezet onderwijs niet over de hele linie als uitgangspunt voor de ontwikkeling van nieuwe kerndoelen en eindtermen neemt. Dit blijkt in de eerste plaats uit het aantal keren dat het woord leergebied voorkomt in vergelijking met het woord vak. Vanzelfsprekend kan worden bediscussieerd of een leergebied hetzelfde is als een kennisdomein. Ook kunt u tegenwerpen dat het aantal keren dat een woord genoemd wordt niets zegt over de intentie achter uw conceptvisie. Het ontwikkelteam neemt echter overduidelijk afstand van de uitgangspunten van het traject als u schrijft: “In het primair onderwijs zou M&M als één vak moeten worden aangeboden”. In de volgende zin staat dat hiermee de kennis en vaardigheden uit de verschillende disciplines betekenisvoller worden. Wij zijn het er als vakverenigingen mee eens dat samenhangend onderwijs leidt tot meer betekenisvolle kennis, maar deze gedachte leidt niet automatisch tot de keuze voor één vak M&M. Samenhangend onderwijs kan op verschillende manieren worden bereikt, in de visies die wij hebben geschreven voor Curriculum.nu doen wij daar verschillende suggesties voor. In ieder geval is het een feit dat M&M als één vak aanbieden niet aansluit bij de huidige praktijk op basisscholen: veel scholen geven aardrijkskunde en geschiedenis, andere scholen gaan uit van Oriëntatie op jezelf en de wereld en combineren zo Mens & Maatschappij met Mens & Natuur.

In het procesverslag lezen wij vervolgens dat wij het van belang vinden dat de bestaande vakken in de bovenbouw vo behouden blijven. Daaruit zou het misverstand kunnen ontstaan dat we voorstander zijn van het invoeren van kennisdomeinen of leergebieden in het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Dat is niet het geval. Wij zijn van mening dat Curriculum.nu moet uitgaan van de kracht van bestaande vakken. Samenhang kan op verschillende manieren worden bereikt door de perspectieven van onze vakken te combineren. Daarbij dient te worden voortgebouwd op bestaande praktijken binnen scholen: soms in het kader van een leergebied, vaker afzonderlijke vakken die samenwerken. We hopen dat de definitieve visie van het ontwikkelteam meer bij deze gedachte aansluit, zodat ook recht wordt gedaan aan de politieke besluitvorming die aan de totstandkoming van Curriculum.nu ten grondslag ligt.

Met vriendelijke groet,

De voorzitters van de betrokken vakverenigingen:

Y.C.M.G. de Boer, Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG)

J.C.M. Teunissen, Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLM)

J.M. Hommel-Rozendaal, Vereniging van leraren in de economisch/maatschappelijke vakken (VECON)

H.P. Tiggelaar, Vereniging Filosofiedocenten in het Voortgezet Onderwijs (VFVO)

A.A. van der Schans, Vereniging van docenten geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (VGN)